สรุปสาระสำคัญ

พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

เหตุผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติ	เนื่องจากทางราชการทหาร มีความประสงค์ที่จะขยายการสงเคราะห์ให้รวมไปถึงทหารนอกประจำการ ตำรวจ ข้าราชการ พลเรือน และพลเรือนซึ่งได้กระทำหน้าที่ป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัย แห่งราชอาณาจักร กับทั้งสมควรรวมมูลนิธิช่วยทหารและครอบครัวทหารที่ไปช่วยสหประชาชาติทำการรบ ณ ประเทศเกาหลีให้เข้าอยู่ในองค์การนี้ด้วย (พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐) ประกอบกับพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกพ.ศ. ๒๕๑๐ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก และการปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมสภาทหารผ่านศึก เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติภารกิจ และกำหนดที่มาของตำแหน่งเลขานุการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเชื่อมโยงกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขาธิการสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง (พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐) พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. ๒๕๑๐ มีจำนวน ๓๕ มาตรา แบ่งออกเป็น ๔ หมวด
ความหมาย	**มาตรา ๔** กำหนดให้ **“ทหารผ่านศึก”** หมายความว่า ๑. ทหารหรือบุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ในราชการทหาร หรือบุคคลซึ่งทำหน้าที่ทหารตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดและได้กระทำหน้าที่นั้นในการสงครามหรือในการรบไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร หรือในการปราบปรามการจลาจล ๒. ทหารหรือบุคคลซึ่งทำการป้องกันหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรไม่ว่าภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ตามที่กระทรวงกลาโหม หรือสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนด **“ทหารผ่านศึกประจำการ”** หมายความว่า ทหารผ่านศึกที่กำลังรับราชการทหารหรือราชการประจำในกระทรวง ทบวง กรม เว้นแต่ผู้ที่เป็นข้าราชการเมือง ข้าราชการวิสามัญ หรือลูกจ้าง **“ทหารผ่านศึกนอกประจำการ”** หมายความว่า ทหารผ่านศึกผู้ที่ไม่ใช่ทหารผ่านศึกประจำการ **“ครอบครัวทหารผ่านศึก”** หมายความว่า บิดามารดา สามีภริยา และบุตรของทหารผ่านศึก **“ทหารนอกประจำการ”** หมายความว่า ทหารกองหนุนประเภทที่ ๑ หรือผู้ที่พ้นราชการทหารประเภทที่ ๑ รวมทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวนนอกประจำการซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นทหารผ่านศึกหรือไม่

	“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสภาทหารผ่านศึก **“ผู้อำนวยการ”** หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก **“รองผู้อำนวยการ”** หมายความว่า รองผู้อำนวยการองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก **“พนักงาน”**หมายความว่า บุคคลซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่สังกัดอยู่ในองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก **“รัฐมนตรี”** หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่ง**มาตรา ๕** กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รักษาการ
การจัดตั้งและบททั่วไป	**มาตรา ๖** กำหนดให้จัดตั้งองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกขึ้น เรียกโดยย่อว่า “อผศ.” เป็นองค์การของรัฐเพื่อการกุศล มีวัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ (๑) ทหารผ่านศึก (๒) ครอบครัวทหารผ่านศึก และ (๓) ทหารนอกประจำการ ทั้งนี้ **มาตรา ๑๑** กำหนดให้การสงเคราะห์หรืองดการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหาร ผ่านศึก หรือทหารนอกประจำการ จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการในข้อบังคับสภาทหารผ่านศึก **มาตรา ๗ และมาตรา ๘** กำหนดให้ อผศ. มีสถานะเป็นนิติบุคคล และมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี จะตั้งสำนักงานสาขาหรือสำนักงานตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดก็ได้ **มาตรา ๙** กำหนดให้ อผศ. มีรายได้ ดังนี้ (๑) เงินอุดหนุนจากงบเงินอุดหนุนของกระทรวงกลาโหม (๒) เงินที่รัฐบาลกำหนดให้เป็นครั้งคราว (๓) เงินผลประโยชน์และค่าธรรมเนียมของ อผศ. (๔) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่ง อผศ. ได้รับบริจาค **มาตรา ๑๐** เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และ ทหารนอกประจำการ จึงกำหนดให้ อผศ. มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (๑) มีทรัพยสิทธิต่าง ๆ ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง สร้าง ซื้อ เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม จัดสรร จัดหา จำหน่าย ทำการแลกเปลี่ยน โอนและรับโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งที่ดินหรือทรัพย์สินอื่น (๒) ประกอบการงานหรือร่วมการงานหรือสมทบกับบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นการค้าหรือการอื่น (๓) ให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือด้วยทรัพย์

การควบคุมและการบริหาร	**<u>การควบคุม</u>** **มาตรา ๑๘** กำหนดให้สภาทหารผ่านศึกมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมกิจการทั่วไปของ อผศ. และมีอำนาจ (๑) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก หรือทหารนอกประจำการ (๒) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานและดำเนินกิจการ (๓) กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สิน และการบัญชี รวมทั้งการสอบบัญชีและการตรวจ (๔) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยบำเหน็จและเงินสะสมของพนักงาน (๕) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์ เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ หรือการสงเคราะห์อื่น ๆ เพื่อสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงานและครอบครัว ซึ่งเมื่อได้รับความเห็นชอบ จากคณะรัฐมนตรีแล้วให้ใช้บังคับได้ (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่าย (๗) ตั้งอนุกรรมการ เพื่อกระทำการใด ๆ ตามที่มอบหมาย **มาตรา ๑๔** กำหนดให้สภาทหารผ่านศึก ประกอบด้วย (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นนายกสภาทหารผ่านศึก (๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่หนึ่ง (๓) ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สอง (๔) ผู้อำนวยการ เป็นอุปนายกสภาทหารผ่านศึกคนที่สาม (๕) รองผู้อำนวยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (๖) กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหมจากทหารผ่านศึกประจำการ ๖ คน และทหารผ่านศึกนอกประจำการ ๙ คน ให้เลขานุการ อผศ. เป็นเลขาธิการของสภาทหารผ่านศึกโดยตำแหน่ง **มาตรา ๑๙** กำหนดให้สภาทหารผ่านศึกจะต้องประชุมสามัญอย่างน้อยทุกระยะเวลา ๓ เดือน และอาจมีการเรียกประชุมวิสามัญได้ เมื่อนายกสภาทหารผ่านศึกเห็นสมควร หรือเมื่อกรรมการตั้งแต่ ๓ คนขึ้นไปร้องขอ ทั้งนี้ สภาทหารผ่านศึกจะเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำ หรือความเห็นก็ให้กระทำได้ **มาตรา ๒๐ ถึงมาตรา ๒๓** กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประชุมสภาทหารผ่านศึก ซึ่งได้แก่ จะต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า ๙ คน โดยเป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไม่น้อยกว่าประเภทละ ๓ คน จึงเป็นองค์ประชุม, ให้นายกสภาทหารผ่านศึกเป็นประธานในที่ประชุม และมติของที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ทั้งนี้ กรณีเสนอมติของสภาทหารผ่านศึกต่อคณะรัฐมนตรีให้รัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

	<u>การบริหาร</u> **มาตรา ๒๔** กำหนดให้รัฐมนตรีแต่งตั้งนายทหารสัญญาบัตรประจำการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหม โดยการถอดถอนผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการนั้น ให้รัฐมนตรีกระทำได้ด้วยความเห็นชอบของสภากลาโหมเช่นกัน **มาตรา ๒๕ ถึงมาตรา ๒๗** กำหนดเกี่ยวกับผู้อำนวยการขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก โดยให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารกิจการของ อผศ. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายที่สภาทหารผ่านศึกกำหนด มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่งและลูกจ้าง อีกทั้งจะต้องรับผิดชอบในการจัดการและดำเนินงานของ อผศ. ทั้งนี้ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ผู้อำนวยการเป็นผู้กระทำการในนามของ อผศ. และเป็นผู้กระทำการแทน อผศ. โดยผู้อำนวยการมีอำนาจ ดังนี้ (๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลดหรือตัดเงินเดือน ตลอดจนลงโทษพนักงานและลูกจ้าง ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับสภาทหารผ่านศึก (๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ อผศ. โดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับสภาทหารผ่านศึก **มาตรา ๒๙** กำหนดให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้รักษาการแทน และพนักงาน ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายอาญา
ตราเครื่องหมายเหรียญและเข็ม	**มาตรา ๓๑** กำหนดให้ตราเครื่องหมายของ อผศ. มีรูปลักษณะ ดังนี้ **มาตรา ๓๒** กำหนดให้ อผศ. อาจจัดทำเหรียญและเข็มขององค์การ เพื่อเป็นเครื่องหมายประดับ สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีอุปการคุณในกิจการของ อผศ. โดย ชนิด ชั้น ของเหรียญและเข็ม และรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิประดับให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาทหารผ่านศึก

บทกำหนดโทษ	**มาตรา ๓๓** กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับการใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นกิจการของ อผศ. โดยไม่ได้รับอนุญาต รวมถึงการใช้คำว่า “อผศ.” “ทหารผ่านศึก” “ผ่านศึก” “นอกประจำการ” หรือ “ทหาร” เป็นชื่อหรือประกอบชื่อของนิติบุคคล โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **มาตรา ๓๔ และ มาตรา ๓๕** กำหนดความผิดและโทษเกี่ยวกับตราเครื่องหมายของ อผศ. อาทิ การใช้ การทำ หรือ ทำปลอมหรือเลียนแบบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และความผิดและโทษเกี่ยวกับเหรียญและเข็มของ อผศ. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ